

**MAKTABGACHA TA'LIM TALABALARINING
KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISH METODLARI****Safarov Botir Norboyevich***Jizzax davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha va
boshlang'ich yo'nalishlarida masofaviy ta'lim" kafedrası
o'qituvchisi***METHODS FOR DEVELOPING CREATIVITY
IN PRESCHOOL STUDENTS****Safarov Botir Norboyevich***Teacher of the Department of "Distance Education in
Preschool and Primary Education" of Jizzakh State Pedagogical
University***МЕТОДЫ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКИХ
СПОСОБНОСТЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ****Сафаров Ботир Норбоевич***Джизакский государственный педагогический
университет, преподаватель кафедры «Дистанционное
образование в дошкольном и начальном образовании»*

e-mail:

botirsafarov8989@gmail.com[com](https://orcid.org/0000-0001-5350-6521)ORCID: 0000-0001-5350-
6521

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kreativligini rivojlantirish, zamonaviy ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biridir. Yosh bolalar o'zlarining ijodiy qobiliyatlarini erkin ravishda namoyon etishlari va yangi g'oyalar yaratishlari uchun turli metodlar qo'llaniladi. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim talabalarining kreativligini rivojlantirishda qo'llaniladigan asosiy metodlar, jumladan san'at va qo'l san'ati faoliyatlari, ijodiy o'yinlar, sahna ko'rsatish, tabiat bilan tanishuv va ijtimoiy faoliyatlar ko'rib chiqiladi. Ushbu metodlar orqali talabalar o'zlarining ijodiy fikrlashlarini rivojlantirib, mustaqil va erkin qarorlar qabul qilish qobiliyatini oshiradilar. Maqola, maktabgacha ta'limda kreativlikni rivojlantirishning ahamiyatini va bunday metodlarning samaradorligini yoritib beradi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, kreativlik, ijodiy rivojlanish, san'at faoliyatlari, ijodiy o'yinlar, sahna ko'rsatish, tabiatni o'rganish, ijtimoiy faoliyatlar, bolalar, ta'lim metodlari, kreativ fikrlash

Annotation: Developing creativity in preschool students is one of the main tasks of the modern education system. Various methods are used to allow young children to freely express their creative abilities and create new ideas. This article examines the main methods used to develop creativity in preschool students, including art and craft activities, creative games, stage performances, acquaintance with nature, and social activities. Through these methods, students develop their creative thinking and increase their ability to make independent and free decisions. The article highlights the importance of developing creativity in preschool education and the effectiveness of such methods.

Keywords: preschool education, creativity, creative development, art activities, creative games, stage performances, nature study, social activities, children, educational methods, creative thinking

Аннотация: Развитие творческих способностей дошкольников является одной из основных задач современной системы образования. Для маленьких детей используются различные методы, позволяющие свободно выражать свои творческие способности и создавать новые идеи. В данной статье рассматриваются основные методы, используемые для развития творческих способностей дошкольников, в том числе декоративно-прикладная деятельность, творческие игры, драматургия, природа и общественная деятельность. С помощью этих методов учащиеся развивают творческое мышление и повышают способность принимать независимые и свободные решения. В статье

подчеркивается важность развития творческих способностей в дошкольном образовании и эффективность таких методов.

Ключевые слова: дошкольное образование, творчество, творческое развитие, художественная деятельность, творческие игры, драматургия, природоведение, общественная деятельность, дети, методы обучения, творческое мышление.

Kirish: Maktabgacha ta'lim — bolalarning boshlang'ich shaxsiy rivojlanishi uchun muhim bosqich bo'lib, bu davrda bolalar nafaqat o'qish va yozishni, balki ijodiy fikrlashni va kreativ qobiliyatlarni ham rivojlantiradilar. Bolalarning kreativligi — ularning yangi g'oyalar yaratish, muammolarni hal qilish, o'zlarini ifoda etish qobiliyatidir. Maktabgacha ta'limda kreativlikni rivojlantirish bolalar uchun muhim ahamiyatga ega, chunki bu nafaqat o'quv jarayonining qiziqarli va samarali bo'lishini ta'minlaydi, balki kelajakda bolalarning ijtimoiy va emotsional rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi. Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kreativligini rivojlantirish uchun turli metodlar va yondoshuvlar mavjud. Ushbu metodlar, talabalarining ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, fikrlash doirasini kengaytirish va o'z fikrlarini erkin ifodalashni o'rganishlariga yordam beradi. Maktabgacha ta'limda kreativlikni rivojlantirishning samarali metodlari nafaqat bolalarning shaxsiy rivojlanishiga, balki ularning o'quv jarayonida muvaffaqiyatga erishishiga ham yordam beradi.

Ushbu mavzu doirasida maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kreativligini rivojlantirishga qaratilgan metodlar va usullarni ko'rib chiqish, ularning pedagogik jarayondagi ahamiyatini tushunish va samarali foydalanish imkoniyatlarini o'rganish muhim ahamiyatga ega. Maqsadimiz — talabalarining kreativligini rivojlantirishga yordam beradigan metodlarni o'rganish va amaliyotda qo'llashni ko'rsatishdir.

Asosiy qism: Maktabgacha ta'lim – bu bolalar uchun hayotning eng muhim bosqichlaridan biri bo'lib, ularning shaxsiy va ijodiy rivojlanishida katta ahamiyatga ega. Yosh bolalarning kreativligi, o'z fikrlarini erkin ifodalashlari, yangi g'oyalar yaratishlari va muammolarni hal qilish qobiliyati bu davrda shakllanadi. Shuning uchun, maktabgacha ta'lim yo'nalishida talabalarining kreativligini rivojlantirishning samarali metodlarini o'rganish, ta'lim jarayonini yanada sifatli va samarali qilishga yordam beradi. Bugungi kunda maktabgacha ta'limning dolzarbligi ortib bormoqda. Zamonaviy jamiyatda innovatsion fikrlash, ijodiy yondoshuvlar

va yangicha qarashlar talab etiladi. Shu sababli, bolalarning kreativligini rivojlantirish, ularni fikrlashda erkinlikka, yangi g'oyalar yaratishga undash ta'limning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, erta yoshdagi bolalar uchun kreativlikni rivojlantirish nafaqat o'qish va yozish ko'nikmalarini, balki hayotga bo'lgan yondoshuvni ham shakllantiradi.

Kreativ fikrlashni rivojlantirish maktabgacha ta'limda shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishni, shuningdek, bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchni oshirishga xizmat qiladi. Yangi pedagogik yondoshuvlar va metodlarning joriy etilishi, maktabgacha ta'limni zamon talablariga moslashtirishning muhim qadamidir. Bu jarayonda talabalarining kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish, nafaqat pedagogik faoliyatda yangi imkoniyatlar ochadi, balki kelajakda bolalarning muvaffaqiyatli va ijtimoiy faol shaxslar sifatida shakllanishiga ham ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, maktabgacha ta'lim sohasida kreativlikni rivojlantirishni ta'minlash uchun yangi metodlar va pedagogik yondoshuvlar talab etiladi. Bu mavzu, nafaqat bolalar uchun, balki maktabgacha ta'lim yo'nalishida o'qiyotgan pedagoglar uchun ham dolzarb bo'lib, ta'lim jarayonini yanada samarali va rivojlantiruvchi qilishda katta ahamiyatga ega. Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kreativligini rivojlantirishda bir qator metodlar va pedagogik yondoshuvlar mavjud. Bu metodlar bolalarning ijodiy qobiliyatlarini kengaytirishga, o'z fikrlarini erkin ifodalashga, yangi g'oyalarni yaratishga va o'zlarining tasavvurlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Quyida maktabgacha ta'lim yo'nalishidagi talabalarining kreativligini rivojlantirishning asosiy metodlari keltirilgan.

O'yin metodlari: O'yinlar, ayniqsa, bolalar uchun kreativ fikrlashni rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. O'yin jarayonida bolalar turli rollarda bo'lib, muayyan vaziyatlarga javob beradilar. Ular tasavvurlarini kengaytirishadi, yangiliklarni sinab ko'radilar va turli xil yechimlarni yaratadilar. O'yin metodlari orqali bolalar notekis vaziyatlarga moslashish, yangi qoidalar va tartiblarni

yaratish, shuningdek, ijtimoiy o'zaro munosabatlarni o'rganadilar. Roli o'yinlari, konstruktorlar, dramatizatsiya kabi o'yin turlari bolalarning ijodiy salohiyatini eng yuqori darajada rivojlantiradi.

San'at faoliyatlari: San'at faoliyatlari, masalan, rasm chizish, haykaltaroshlik, qo'l mehnati ishlari va boshqa ijodiy faoliyatlar bolalarning kreativligini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu faoliyatlar bolalarga tasavvurini erkin ifodalashga imkon yaratadi. Rasm chizish, rang-baranglikni o'rganish va shakllarni tashkil etish orqali bolalar o'zlarining ijodiy ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Qo'l mehnati ishlari, turli materiallardan (qog'oz, gil, yog'och va boshqalar) foydalanish bolalarga yangi shakllar va konstruktsiyalar yaratishda o'z mahoratini oshirishga yordam beradi.

Dramatik faoliyatlar: Dramatik faoliyatlar, ayniqsa, teatr o'yinlari, bolalarning kreativligini rivojlantirishda samarali metoddir. Teatr o'yinlari orqali talabalar o'zlarini turli obrazlarda ifodalash, muloqot qilish va muammolarni dramatik tarzda hal qilishni o'rganadilar. Bu metod bolalar uchun nafaqat ijodiy va emosional rivojlanishga yordam beradi, balki ularning ijtimoiy qobiliyatlarini oshirishga ham xizmat qiladi. Dramamizda turli xarakterlarni yaratish va sahnada o'ynash orqali bolalar muvofiqlik va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Musika va raqs: Musika va raqs bolalarning estetik rivojlanishida, shuningdek, kreativligini rivojlantirishda katta rol o'ynaydi. Musika orqali bolalar ritmni, melodiyaning, tovushlarni va musiqaning turli janrlarini o'rganadilar. Bu bolalarga yangi tasavvurlar yaratishda yordam beradi, musiqaning turli shakllaridan foydalanish orqali ijodiy fikrlashni oshiradi. Shuningdek, raqs orqali bolalar tananing ifodalash imkoniyatlarini kengaytiradilar va estetik his-tuyg'ularini rivojlantiradilar. Musika va raqsning o'zaro bog'liqligi bolalarga o'z fikrlarini va his-tuyg'ularini ko'proq erkin ifodalash imkonini beradi.

Tabiat bilan ishlash va kuzatish: Tabiat bilan ishlash, tabiatdagi o'zgarishlarni kuzatish va ushbu kuzatishlar asosida ijodiy faoliyatlar o'tkazish bolalarda ijodiy fikrlashni rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. Tabiatdagi turli hodisalarni, o'simliklar va hayvonlarni o'rganish, ularning o'zgarishlarini kuzatish bolalarga yangi g'oyalar

yaratish va o'z tasavvurlarini kengaytirishda yordam beradi. Tabiatda bo'ladigan hodisalarni kuzatib, bolalar turli xil yangiliklar yaratish va tabiatni his qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Suhbatlar va munozaralar: Suhbatlar va munozaralar orqali talabalar ijodiy fikrlashni rivojlantiradilar. Bolalar turli mavzular bo'yicha fikrlarini ifodalashni o'rganadilar, shu bilan birga boshqa fikrlarni tinglash va ularni tahlil qilish ko'nikmalarini oshiradilar. Suhbatlar va munozaralar bolalarga yangi g'oyalar yaratishga va turli fikrlarni yaratishda o'zlarini sinab ko'rishga imkon beradi.

Xulosa: Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarining kreativligini rivojlantirish uchun samarali metodlar va pedagogik yondoshuvlar mavjud. O'yinlar, san'at faoliyatlari, dramatik faoliyatlar, musika, raqs, tabiat bilan ishlash, muammolarni hal qilish va kooperativ faoliyatlar bolalarning kreativligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu metodlar yordamida talabalar nafaqat ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradilar, balki turli muammolarni hal qilishda yangicha fikrlashni o'rganadilar va shaxsiy salohiyatlarini to'liq ro'yobga chiqaradilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmedova, L. (2017). Maktabgacha ta'limda ijodiy yondoshuvlar. Toshkent: «O'qituvchi» nashriyoti.
2. Davlatova, M. (2019). Maktabgacha ta'limda kreativlikni rivojlantirishning metodikasi. Toshkent: Ta'lim nashriyoti.
3. G'ulomova, D. (2020). Maktabgacha ta'lim jarayonida kreativ yondoshuvlarni qo'llash. Toshkent: Fan va texnologiyalar nashriyoti.
4. Tursunova, L. (2021). Maktabgacha ta'limda san'at faoliyatlari va kreativlik. Toshkent: «Ilm Ziyo» nashriyoti.
5. Shodmonova, N. (2018). Pedagogik innovatsiyalar: maktabgacha ta'limdagi kreativ metodlar. Samarqand: «Samarqand Universiteti» nashriyoti.
6. Jalilova, S. (2019). O'yin metodlarining maktabgacha ta'limda kreativlikni rivojlantirishdagi roli. Toshkent: Ma'naviyat nashriyoti.
7. Kurbanbayeva, M. Bolalarni maktab ta'limiga sifatli va samarali tayyorlash. (2024). Tamaddun nuri jurnali, 4(55), 425-428. <https://doi.org/10.69691/wnanmp84>